

SAMNINGUR

MILLI

SAMTAKA ATVINNULÍFSINS OG
SAMTAKA FERÐAÞJÓNUSTUNNAR

OG

FÉLAGS LEIÐSÖGUMANNA

GILDIR FRÁ 1. júlí 2015 til
31. desember 2018

EFNISYFIRLIT:

Bls.

1. KAFLI Launakerfi og skilgreiningar	4
1.1. Launakerfi leiðsögumanna	4
1.2. Skilgreiningar	4
1.3. Punktakerfi	4
1.4. Ráðningarsamningar og ráðningarbréf	4
1.5. Launaseðlar	5
2. KAFLI Laun	6
2.1. Launataxtar leiðsögumanna	6
2.2. Desember- og orlofsuppbót fastráðinna	6
2.3. Álagsgreiðslur, vaktaálag, yfirvinna og aukagreiðslur	7
2.4. Sérstakar álagsgreiðslur	8
3. KAFLI Vinnutími	9
3.1. Vinnutími leiðsögumanna	9
3.2. Sérstök ákvæði um vinnutíma	9
3.3. Frídagar og stórhátíðardagar	10
3.4. Bið fjárrí heimili	10
3.5. Bakvaktir	10
3.6. Lágmarkshvöld	10
4. KAFLI Fæði, húsnæði, flutningskostnaður og fjarskipti	11
4.1. Fæði og húsnæði	11
4.2. Flutningur til vinnu.....	11
4.3. Fjarskipti	11
5. KAFLI Fyrirtækjapáttur kjarasamnings	11
5.1. Markmið	11
5.2. Viðræðuheimild	11
5.3. Fulltrúar starfsmanna - forsvar í viðræðum	12
5.4. Upplýsingamiðlun	12
5.5. Heimil frávik.....	12
5.6. Endurgjald starfsmanna	13
5.7. Gildistaka, gildissvið og gildistími	13
5.8. Áhrif fyrirtækjasamnings á ráðningarkjör	13
5.9. Meðferð ágreinings	13
6. KAFLI Orlof	14
6.1. Orlof	14
7. KAFLI Greiðslur launa í veikindatilfellum og slysatryggingar	15
7.1. Veikindi og slys	15
7.2. Slysatrygging leiðsögumanna	16
7.3. Farangurstrygging	17
8. KAFLI Lífeyrissjóðir, sjúkrasjóður, endurmenntunarsjóður	18
8.1. Lífeyrissjóður	18
8.2. Sjúkrasjóður	18
8.3. Endurmenntunarsjóður	18
8.4. Innheimta félagsgjalda	18
8.5. Starfsendurhæfingarsjóður.....	18
9. KAFLI Uppsagnarfrestur	19
9.1. Uppsagnarfrestur fastráðinna leiðsögumanna	19
10. KAFLI Menntunarkröfur	19
10.1. Menntunarkröfur.....	19
11. KAFLI Meðferð ágreiningsmála	19
11.1. Meðferð ágreiningsmála.....	19
12. KAFLI Samningsforsendur	19
13. KAFLI Gildistími	20
13.1. Samningstími	20
Fylgiskjal 1 - launataxtar	21
Bókanir, yfirlýsingar og fylgiskjöl	22
Fylgiskjal 2- launaþróunartrygging.....	22
Bókun til skýringar á gr. 2.1.1- 2016	22
Bókun um ráðningarsamninga - 2011	22
Bókun um aðstöðu í rútum - 2011	23
Bókun um gönguleiðsögumenn - 2008	23

Bókun um ökuleiðsögn - 2008.....	23
Bókun um kostnaðargreiðslur - 2008	23
Bókun um laun í erlendum gjaldmiðli - 2008	23
Bókun vegna kvöldmatartíma í langferðum - 2015.....	23
Bókun varðandi veikindi og slys.....	24
Fylgiskjal með samningi um laun í erlendum gjaldmiðli - Samningsform.....	24
BÓKUN um trúnaðarmenn - 2005	24
BÓKUN um gistingu – 2005, viðbót 2008.....	25
BÓKUN um samstarfsnefnd.....	25
BÓKUN um störf leiðsögumanna	25
BÓKUN um öryggismál farartækja	25
BÓKUN um tryggingar og leyfi.....	25
BÓKUN um endurmenntun.....	25
Starfslýsing leiðsögumanna.....	26

1. KAFLI

Launakerfi og skilgreiningar

1.1. Launakerfi leiðsögumanna

Launakerfi leiðsögumanna er tvíþætt og ræðst af eðli ráðningar:

- Ótímabundin ráðning þ.e. ráðning með gagnkvæmum réttindum og skyldum, s.s. orlofsrétti, uppsagnarfresti og veikindarétti skv. lögum eða kjarasamningi þessum. Ótímabundið ráðnir starfsmenn geta verið ráðnir í fullt starf eða hlutastarf. Þeir eru ráðnir til leiðsögustarfa og eftir atvikum annarra starfa sem getið er í ráðningarsamningi.
- Tímabundin ráðningi, tilfallandi störf, þ.e. ráðning til einnar eða fleiri ferða. Tímabundinni ráðningu fylgja réttindi og skyldur eftir því sem við á í þessum kjarasamningi, starfslýsingum eða sem leiðir af almennum reglum vinnuréttar.

1.2. Skilgreiningar

- Dagsferðir
Ferðir sem hefjast og lýkur á sama stað innan sama sólarhrings.
- Lengrri ferðir, hótél- og tjald- / svefnþokaferðir
Ferðir þar sem leiðsögumaður dvelst utan heimabyggðar í eina nótt eða fleiri.
- Sérfræðiferðir
Ferðir sem seldar eru sem sérfræðiferðir og krafist er sérþekkingar eða sérmenntunar á tilteknu sviði umfram þá þekkingu sem almennt er krafist í starfi leiðsögumanns. Ferðaskrifstofa/ vinnuveitandi skilgreinir þörf fyrir sérfræðikunnáttu í ferð og gerir samning við leiðsögumann fyrir ferð ef óskað er eftir sérfræðileiðsögn.
- Ökuleiðsögn
Ferðir þar sem leiðsögumaður sér bæði um leiðsögn og akstur bifreiðar.
- Yfirleiðsögumaður
Yfirleiðsögumaður ber ábyrgð á rekstri ákveðinna verkþátta í ferð samkvæmt nánara samkomulagi.

1.3. Punktakerfi

Launaflokkar leiðsögumanna eru fjórir og miðast við eftirfarandi punktafjölda:

- flokkur 0 til og með 14,99 punktar.
- flokkur 15 til og með 29,99 punktar.
- flokkur 30 til og með 39,99 punktar.
- Flokkur 40 punktar eða fleiri.

Við röðun í launaflokka skal farið eftir punktakerfi sem hér segir:

- Fyrir að ljúka námi í Leiðsöguskóla Íslands eða
Endurmenntun HÍ, u.þ.b. 440 st.....15 punktar.
Fyrir að ljúka einnar annar námi í leiðsögn u.þ.b. 250 st..... 7 punktar.
18 dagsverk jafngilda..... 1 punkti.

Til að finna út dagsverk er deilt í fjölda unninna vinnustunda með 8.

Félag leiðsögumanna heldur utan um punktastöðu félagsmanna sinna og gefur árlega út punktaskrá, sem skal vera grundvöllur niðurröðunar í launaflokka þar til ný skrá er gefin út. Atvinnurekendur skulu gefa leiðsögumönnum skriflega staðfestingu á unnum dagsverkum, sem leiðsögumenn senda Félagi leiðsögumanna til skráningar. Einungis unnar stundir í leiðsögn í ferðum gefa rétt til punkta.

1.4. Ráðningarsamningar og ráðningarbréf

1.4.1. Gerð ráðningarsamninga

Sé starfsmaður ráðinn til lengri tíma en eins mánaðar og að meðaltali lengur en 8 klst. á viku, skal eigi síðar en tveim mánuðum eftir að starf hefst gerður skriflegur ráðningarsamningur eða ráðning staðfest skriflega. Láti starfsmaður af störfum áður en tveggja mánaða frestinum lýkur, án þess að skriflegur ráðningarsamningur hafi verið gerður eða ráðning staðfest skriflega, skal slík staðfesting látin í té við starfslok.

- 1.4.2. Breytingar á ráðningarkjörum umfram það sem leiðir af lögum eða kjarasamningum skal staðfesta með sama hætti eigi síðar en mánuði eftir að þær koma til framkvæmda.
- 1.4.3. Ákvæði gr. 1.4.1. og 1.4.2. gilda ekki við ráðningu í tilfallandi störf, að því tilskildu að hlutlægar ástæður liggi því til grundvallar.
- 1.4.4. Upplýsingaskylda vinnuveitanda
 Í ráðningarsamningi eða skriflegri staðfestingu ráðningar, þ.e. ráðningarbréfi, skal a.m.k. eftirfarandi koma fram:
1. Deili á aðilum þ.m.t. kennitölur.
  2. Vinnustaður og heimilisfang vinnuveitanda. Sé ekki um fastan vinnustað að ræða, eða stað þar sem vinnan fer jafnaðarlega fram, skal koma fram að starfsmaður sé ráðinn á mismunandi vinnustöðum.
  3. Titill, staða, eðli eða tegund starfs sem starfsmaður er ráðinn í eða stutt útlistun eða lýsing á starfinu.
  4. Fyrsti starfsdagur.
  5. Lengd ráðningar sé hún tímabundin.
  6. Orlofsréttur.
  7. Uppsagnarfrestur af hálfu vinnuveitanda og starfsmanns.
  8. Mánaðar- eða vikulaun, t.d. með tilvísun til launataxta, mánaðarlaun sem yfirvinna er reiknuð af, aðrar greiðslur eða hlunnindi svo og greiðslutímabil.
  9. Lengd venjulegs vinnudags eða vinnuviku.
  10. Lífeyrissjóður.
  11. Tilvísun til gildandi kjarasamnings og hlutaðeigandi stéttarfélags.
- Upplýsingar skv. 6. - 8. tl. má gefa með tilvísun til kjarasamninga.
- 1.4.5. Störf erlendis
 Sé starfsmanni falið að starfa í öðru landi í einn mánuð eða lengur skal hann fá skriflega staðfestingu ráðningar fyrir brottför. Auk upplýsinga skv. gr. 1.4.4. skal eftirfarandi koma fram:
1. Áætlaður starfstími erlendis.
  2. Í hvaða gjaldmiðli laun eru greidd.
  3. Uppbætur eða hlunnindi sem tengjast starfi erlendis.
  4. Eftir atvikum skilyrði þess að starfsmaður geti snúið aftur til heimalandsins.
- Upplýsingar skv. 2. og 3. tl. má gefa með tilvísun til laga eða kjarasamninga.
- 1.4.6. Tímabundnar ráðningar
 Um tímabundnar ráðningar fer skv. lögum nr. 139/2003 um tímabundna ráðningu starfsmanna.

1.5. Launaseðlar

Á launaseðli eða fylgiblaði með launaseðli skal sundurliða greiðslur, s.s. í dagslaun eða greiddar klukkustundir, svo og tiltaka álagsgreiðslur séu þær fyrir hendi. Einnig skal allur frádráttur sundurliðaður. Orlofslaun skulu skráð á launaseðil. Orlofslaun tímabundið ráðinna starfsmanna skulu lögð inn á orlofsreikning sem starfsmaður gefur upp við ráðningu.

2. KAFLI

Laun

2.1. Launataxtar leiðsögumanna

2.1.1. Launataxtar

Í stað gildandi launataxta koma nýir taxtar sbr. fylgiskjal 1. Launataxtar gilda frá 1. júlí 2015, 1. maí 2016, 1. maí 2017 og 1. maí 2018.

Tímakaup í dagvinnu er fundið með því að deila 173,33 upp í mánaðarlaun.

Aðrar launabreytingar 1. júlí 2015

Almennar launabreytingar leiðsögumanna sem hófu störf fyrir 1. febrúar 2014 taka mið af töflu í fylgiskjali 2 en verður þó aldrei minni en 3,2%. Laun leiðsögumanna sem hófu störf frá eftir 1. febrúar 2014 og fram til 31. desember 2014 hækka um 3,2%.

Launabreytingar 1. janúar 2016

Nýir launataxtar taka gildi sbr. forskj. 1

Almennar launahækkningar eru 6,2% sbr. þó bókun með þessari grein.

Launabreytingar 1. maí 2017

Nýir launataxtar taka gildi sbr. forskj. 1

Almennar launahækkningar eru 4,5%

Launabreytingar 1. maí 2018

Nýir launataxtar taka gildi sbr. forskj. 1

Almennar launahækkningar eru 3%

Orlofslaun reiknast ofan á laun leiðsögumanna.

2.1.2. Í fylgiskjali 1 hafa launataxtar verið reiknaðir vegna lausráðinna leiðsögumanna og telst það vera hluti samnings þessa.

2.1.3. Ótímabundið ráðnir starfsmenn sem voru í starfi 1. maí 2015 fá eingreiðslu kr. 60.000 m.v. fullt starf. Þeir sem hófu störf eftir 1. maí en fyrir 1. júlí fá hlutfallsgreiðslu m.v. starfstíma og starfshlutfall í maí og júní 2015. Tímabundið ráðnir leiðsögumenn fá 10 kr. á tímakaup vegna maí og júní 2015 sbr. fylgiskjal 1.

2.2. Desember- og orlofsuppbót fastráðinna

Ath. Desember- og orlofsuppbót eru greiddar til tímabundið ráðinna leiðsögumanna í formi eingreiðslu á dagvinnu- og álagstímakaup. Sjá gr. 2.3.4.

2.2.1. Desemberuppbót

Desemberuppbót fyrir hvert almanaksár miðað við fullt starf ótímabundið ráðins leiðsögumanns er:

Árið 2015 kr. 78.000

Árið 2016 kr. 82.000

Árið 2017 kr. 86.000

Árið 2018 kr. 89.000

Uppbótin greiðist eigi síðar en 15. desember ár hvert, miðað við starfshlutfall og starfstíma, öllum starfsmönnum sem verið hafa samfelld í starfi hjá atvinnurekanda í 12 vikur á síðustu 12 mánuðum eða eru í starfi fyrstu viku í desember. Heimilt er með samkomulagi við starfsmann að uppgjörstímabil sé frá 1. desember til 30. nóvember ár hvert í stað almanaksárs.

Desemberuppbót innifelur orlof, er föst tala og tekur ekki breytingum skv. öðrum ákvæðum. Áunna desemberuppbót skal gera upp samhliða starfslokum verði þau fyrir gjalddaga uppbótarinnar.

2.2.2. Orlofsuppbót

Orlofsuppbót fyrir hvert orlofsár (1. maí til 30. apríl) miðað við fullt starf ótímabundið ráðins leiðsögumanns er:

Árið 2015 kr. 42.000

Árið 2016 kr. 44.500

Árið 2017 kr. 46.500

Árið 2018 kr. 48.000

Uppbótin greiðist þann 1. júní miðað við starfshlutfall og starfstíma á orlofsárinu, öllum starfsmönnum sem verið hafa samfellt í starfi hjá atvinnurekanda í 12 vikur á síðustu 12 mánuðum m.v. 30. apríl eða eru í starfi fyrstu viku í maí.

Orlofsuppbót innifelur orlof, er föst tala og tekur ekki breytingum skv. öðrum ákvæðum. Áunna orlofsuppbót skal gera upp samhliða starfslokum verði þau fyrir gjalddaga uppbótarinnar.

2.2.3. Ávinnsla orlofs- og desemberuppbóta í fæðingarorlofi

Eftir eins árs samfellt starf hjá sama vinnuveitanda teljast fjarvistir vegna lögbundins fæðingarorlofs til starfstíma við útreikning desember- og orlofsuppbótar. Sama gildir ef kona þarf að öryggisástæðum að leggja niður störf á meðgöngutíma, sbr. reglugerð um ráðstafanir til þess að auka öryggi og heilbrigði á vinnustöðum fyrir konum sem eru þungaðar, hafa nýlega alið barn eða hafa barn á brjósti.

2.3. Álagsgreiðslur, vaktaálag, yfirvinna og aukagreiðslur

2.3.1. Álagsgreiðslur

Álagsgreiðslur vegna vinnu utan dagvinnumarka verða sem hér segir:

Frá 1. júlí 2015 60%

Frá 1. maí 2016 70%

Frá 1. maí 2017 76%

2.3.2 Vaktaálag

33,00% kl. 18:00 - 24:00 mánudaga - föstudaga
45,00% kl. 00:00 - 08:00 alla daga og um helgar
45,00% kl. 00:00 - 24:00 á sérstökum frídögum
90,00% kl. 00:00 - 24:00 stórhátíðardaga

2.3.2. Yfirvinnutímakaup

Yfirvinnutímakaup greiðist með tímakaupi sem er 1,0385% af mánaðalaunum leiðsögumanna í hverjum flokki fyrir dagvinnu skv. gr. 2.1.

Vinna umfram 173,33 klst á mánuði greiðist sem yfirvinna sem og öll vinna sem unnin er á frídögum skv. gr. 3.3.1 greiðist með yfirvinnutímakaupi.

2.3.3. Stórhátíðarkaup

Öll vinna sem unnin er á stórhátíðum skv. gr. 3.3.2 greiðist með tímakaupi sem nemur 1,375% af mánaðalaunum leiðsögumanna í hverjum flokki fyrir dagvinnu skv. gr. 2.1.

2.3.4. Aukagreiðslur til tímabundið ráðinna leiðsögumanna vegna uppbóta og kostnaðarliða

Tímabundið ráðnir leiðsögumenn fá greidda aukagreiðslu á hvern unninn tíma í dagvinnu og álagi sem fela í sér greiðslu vegna desember- og orlofsuppbóta og bóka- og fatakaupa. Í þeirri greiðslu er ennfremur innifalinn almennur undirbúningur leiðsögumanns og nauðsynlegur frágangur vegna ferðar og á það jafnt við um dagsferðir, langferðir, sérfræðiferðir og aðrar ferðir. Greiðslurnar eru föst krónutala út samningstímamann á dagvinnu og álagsskaup og eru tilgreindar í kauptöxtum í fylgiskjali 1 í samningnum.

Skýring: Sé leiðsögumanni gert að snæða með farþegum í lengri ferðum þar sem gist er á hóteli skal greiða fyrir þann tíma sem fer umfram 11 klst. eða semja sérstaklega um greiðslu fyrirfram.

2.3.5 Sé leiðsögumanni gert að snæða með farþegum í lengri ferðum þar sem gist er á hóteli skal greiða fyrir þann tíma sem fer umfram 11 klst. eða semja sérstaklega um greiðslu fyrirfram.

2.3.8 Það hefur verið hluti af starfi leiðsögumanns í ferð að kynna aðrar ferðir á vegum ferðaskrifstofu og/eða þriðja aðila og taka niður pantanir í þær ferðir. Taki lausráðinn leiðsögumaður einnig við greiðslum (með reiðufé eða greiðslukorti) í slíkar ferðir skal samið um greiðslu fyrir það í ráðningarsamningi.

2.4. Sérstakar álagsgreiðslur

- 2.4.1. Tungumálaálag
Sé leiðsögumanni gert að leiðsegja á fleiri en einu tungumáli greiðist 20% álag á tímakaup fyrir hvert tungumál umfram eitt.
- 2.4.2. Sérfræðiálag
Þegar sérfræðikunnáttu er krafist í ferð skal greiða 25% álag
- 2.4.3. Ökuleiðsögn
Sé leiðsögumaður ráðinn til ökuleiðsagnar skal greiða 50% álag á tímakaup (með kostnaðarliðum) fyrir ökuleiðsögn, þar sem farþegar eru 4 eða fleiri.
Sé ökuleiðsögn breytt í venjulega leiðsögn skal tilkynna það lausráðnum leiðsögumanni með amk. 2 klst. fyrirvara, ella heldur hann álagi skv. 2. mgr.
Semja má um aðra tilhögun greiðslu í dagsferðum þegar akstur er minna en 35% af heildartíma ferðar, en þó eingöngu ef akstur er minna en 4 tímar.
- 2.4.4. Yfirleiðsögumaður
Yfirleiðsögumanni skal greiða 25% álag á laun.
- 2.4.5. Leiðsögn í fleiri en einni bifreið
Ef farið er fram á að leiðsögumaður sé með leiðsögn í fleiri en einni bifreið skal samið fyrirfram um greiðslu fyrir slíkt.

3. KAFLI

Vinnutími

3.1. Vinnutími leiðsögumanna

- 3.1.1. Vinnutími ótímabundið ráðinna starfsmanna, miðað við fullt starf, eru 37,5 klst. að meðaltali á viku. Vinna skal skipulögð fyrir fjórar vikur í senn, verði því við komið. Fyrir vinnu umfram 12 klst. á dag og 37,5 klst. á viku að meðaltali er greitt yfirvinnukaup.
- 3.1.2. Laun tímabundið ráðinna leiðsögumanna eru greidd fyrir unninn tíma eða fyrirfram umsamin ferðatíma, að lágmarki 4 klst., nema um sé að ræða langferð. Í langferðum eru greiddar 11 klst. á dag en í tjaldferðum og skálaferðum eru þó greiddar 12 klst á dag. Leitast skal við að ferðatími í langferðabifreið sé ekki lengri en 9 klst. á dag.
- 3.1.3. Dagvinnukaup greiðist á tímabilinu 8:00-18:00 allt að 8 klst. Eftir það og um helgar greiðist álag sbr. gr. 2.3.1.
- 3.1.4. Heimilt er að ráða leiðsögumenn til vaktavinnu. Álag greiðist á vinnutíma utan dagvinnutímabils sbr. gr. 2.3.2.

3.2. Sérstök ákvæði um vinnutíma

- 3.2.1. Óski ferðaskrifstofa eftir sérstakri aukavinnu utan hins umsamda vinnutíma leiðsögumanns í hótél- eða tjald-/skálaferðum er greitt sérstaklega fyrir þá vinnu í samræmi við það vinnuframlag sem leiðsögumaður leggur til.
- 3.2.2. Fræðilegur fyrirlestur utan vinnutíma.
Ef ætlast er til að leiðsögumaður sem ráðinn er tímabundið, flytji fræðilegan fyrirlestur utan hefðbundins vinnutíma skal greiða sérstaklega fyrir undirbúning og flutning fyrirlesturs, eigi minna en 2 klst. fyrir hvern fyrirlestur.
- 3.2.3. Matarinnkaup/matseld
Ef ætlast er til þess að tímabundið ráðinn leiðsögumaður sjái um matarinnkaup og/eða matseld fyrir farþega skal semja um slíkt og greiðslu fyrir það áður en ferð hefst. Við ákvörðun greiðslu skal líta til umfangs innkaupa og/eða matseldar.
- 3.2.4. Brottfall ferða
- 3.2.4.1. Dagsferðir
Ef dagsferð er felld niður hjá tímabundið ráðnum starfsmönnum innan 24 klst. fyrir tilkynntan brottfarartíma ber að greiða ferðina að fullu, enda komi ekki til óviðráðanlegar orsakir (force majeure). Ferðaskrifstofu er þó heimilt að bjóða leiðsögumanni sambærilegar ferðir á sínum vegum eða annarra á umsómdum ferðatíma án sérstakrar aukagreiðslu. Sé sú ferð lengri eða fellur utan þess tímabils sem upphaflega var umsamið, greiðist aukalega fyrir tímamann sem er umfram.
Sé um að ræða leiðsögn vegna farþega á skemmtiferðaskipum er ofangreindur frestur 6 klst. fyrir tilkynntan brottfarartíma. Ef áætluð brottför ferða er fyrir kl. 11:30 að morgni verður að tilkynna um brottfall þeirra fyrir kl. 20:00 kvöldið áður.
- 3.2.4.2. Langferðir
Falli langferð niður, skal öll ferðin greidd samkvæmt áætlun, enda hafi leiðsögumanni ekki borist tilkynning um breytinguna a.m.k. 5 sólarhringum áður en umsamin langferð átti að hefjast, nema óviðráðanlegar ástæður hamli, svo sem verkföll náttúruhamfarir o.þ.h. Þó skal ferðaskrifstofu heimilt að bjóða leiðsögumanni vinnu við leiðsögn í ferð eða ferðum, í stað þeirra, sem falla kunna niður og umsamdar eru, á sama tímabili og langferðin átti að vera. Ennfremur er heimilt að semja um forgang um leiðsögn í ferð utan háannatíma í stað ferðar sem fellur niður á sumartíma, ef slíkt hentar báðum aðilum. Hafni leiðsögumaður leiðsögn í ferð á sama tímabili og langferðin átti að vera, fellur niður greiðsla sem svarar staðgönguferðinni. Leitast skal við að hafa dagskrá leiðsögumanns í langferðum, þar sem gist er í heimbyggð, samfellda, þ.e. að ekki séu dagskrárlausir/frídagar í miðjum ferðum. Ef um frídaga er að ræða skal kynna leiðsögumanni það með a.m.k. 5 daga fyrirvara. Ferðaskrifstofa skal leitast við að bjóða leiðsögumanni vinnu á fríðögum inni í ferð.
- 3.2.4.3. Leiðsögumaður fellur frá ferð
Falli leiðsögumaður frá ferð með sama fyrirvara og skv. 3.2.4.1. og 3.2.4.2. verður hann bótaskyldur gagnvart ferðaskrifstofu sem nemur hálfum launum til leiðsögumanns við brottfall ferðar, nema fyrir liggi lögmæt forföll. Leiðsögumanni er heimilt að fá annan leiðsögumann í ferðina í sinn stað. Val á leiðsögumanni er háð samþykki ferðaskrifstofu. Höfnun ferðaskrifstofu á staðgengli verður að byggjast á rökstuddum og málefnanlegum ástæðum.

3.3. Fríðagar og stórhátíðardagar

3.3.1. Fríðagar

Fríðagar eru skírdagur, annar í páskum, sumardagurinn fyrsti, 1. maí, uppstigningardagur, annar í hvítasunnu, fríðagur verslunarmanna og annar í jólum.

3.3.2. Stórhátíðardagar

Stórhátíðardagar eru nýársdagur, föstudagurinn langi, páskadagur, hvítasunnudagur, 17. júní, jóladagur og eftir kl. 12:00 á aðfangadag og gamlársdag.

3.4. Bið fjarri heimili

Ef leiðsögumaður er staddur fjarri heimili og bíður ferðar að ósk vinnuveitanda, skal greiða pr. dag laun í 8 klst. skv. dagvinnutaxta. Um helgar greiðist álagskaup skv. 2.3.1

3.5. Bakvaktir

Ef samið er við leiðsögumann að hann skuli vera til taks í ferð tiltekinn dag greiðast 4 klst. á dagvinnukaupi, ef leiðsögumaðurinn þarf ekki að mæta til ferðar. Fari leiðsögumaður í ferð greiðist eingöngu fyrir ferðina skv. venjulegum reglum.

Greiðslureglur um brottfall ferða gilda ekki um bakvaktir.

3.6. Lágmarkshvöld

3.6.1. Daglegur hvíldartími

Vinnutíma skal haga þannig að á hverjum sólarhring, reiknað frá byrjun vinnudags, fái starfsmaður a.m.k. 11 klst. samfellda hvíld. Verði því við komið skal dagleg hvíld ná til tímabilsins milli kl. 23:00 til 06:00.

Óheimilt er að skipuleggja vinnu þannig að vinnutími fari umfram 13 klst.

3.6.2. Frávik og frítökuréttur

Við sérstakar aðstæður, þegar bjarga þarf verðmætum, má lengja vinnulotu í allt að 16 klst. og skal þá undantekningarlaust veita 11 klst. hvíld í beinu framhaldi af vinnunni án skerðingar á rétti til fastra daglauna.

Í þeim tilvikum að sérstakar aðstæður gera það óhjákvæmilegt að víkja frá daglegum hvíldartíma gildir eftirfarandi: Séu starfsmenn sérstaklega beðnir að mæta til vinnu áður en 11 klst. hvíld er náð er heimilt að fresta hvíldinni og veita síðar, þannig að frítökuréttur, 1½ klst. (dagvinna), safnist upp fyrir hverja klst. sem hvíldin skerðist. Heimilt er að greiða út ½ klst. (dagvinna) af frítökuréttinum óski starfsmaður þess. Í öllum tilfellum er óheimilt að skerða átta klst. samfellda hvíld.

Vinni starfsmaður það lengi á undan frídegi eða helgi að ekki náist 11 stunda hvíld miðað við venjubundið upphaf vinnudags skal fara með það á sama hátt. Komi starfsmaður til vinnu á frídegi eða helgi greiðist yfirvinnukaup fyrir unninn tíma án frekari aukagreiðslna af þessum sökum.

Framangreind ákvæði eiga þó ekki við á skipulegum vaktaskiptum en þá er heimilt að stytta hvíldartíma í allt að átta klst.

Uppsafnaður frítökuréttur skv. framangreindu skal koma fram á launaseðli og veittur í hálfum og heilum dögum utan annatíma í starfsemi fyrirtækis í samráði við starfsmenn enda séu uppsafnaður frítökuréttur a.m.k. fjórar klst. Við starfslok skal ónýttur frítökuréttur starfsmanns gerður upp og teljast hluti ráðningartíma.

3.6.3. Vikulegur fríðagur

Á hverju 7 daga tímabili skal leiðsögumaður hafa a.m.k. einn vikulegan fríðag sem tengist beint daglegum hvíldartíma. Skal við það miðað að vikan hefjist á mánudegi.

3.6.4. Frestun á vikulegum frídegi

Að svo miklu leyti sem því verður við komið skal vikulegur fríðagur vera á sunnudegi og að svo miklu leyti sem því verður við komið, skulu allir þeir sem starfa hjá sama fyrirtæki eða á sama fasta vinnustað, fá frí á þeim degi. Heimilt er að fresta vikulegum frídegi leiðsögumanna þannig að þeir séu teknir eftir að ferð er lokið, án þess að sérstök greiðsla komi fyrir. Einungis skal greiða þá daga sem ferð stendur yfir.

3.6.5. Hlé

Starfsmaður á rétt á a.m.k. 15 mínútna hléi ef daglegur vinnutími hans er lengri en 6 klst. Kaffi- og matarhlé teljast hlé í þessu sambandi.

Hvað varðar gildissvið, hvíldartíma, vinnuhlé og fleira vísast til samnings ASÍ og VSÍ frá 30. desember 1996 um ákveðna þætti er varða skipulag vinnutíma og telst hluti kjarasamningsins þessa. Framangreind ákvæði eru til fyllingar 13. gr. þess samnings.

4. KAFLI

Fæði, húsnæði, flutningskostnaður og fjarskipti

4.1. Fæði og húsnæði

Leiðsögumenn, sem ekki ná til heimila sinna í ferðum fá frítt fæði og annan dvalar- og ferðakostnað.

Leiðsögumönnum í ferðum skal veitt aðstaða til hvíldar á hvíldartímum. Leitast skal við að leiðsögumaður hafi aðgang að gistingu af sambærilegri gerð og farþegar í ferðinni fá.

Ef um aðrar og lakari aðstæður er að ræða í hótelferðum, s.s. svefnpokapláss, bifreið eða húsnæði sem að öðru jöfnu er ekki ætlað til gistingar, skal greiða hálfra dagpeninga skv. mat Ferðakostnaðarnefndar ríkisins vegna gistingar.

4.2. Flutningur til vinnu

Sé leiðsögumaður boðaður til vinnu með minna en einnar klst. fyrirvara, skal vinnuveitandi sjá honum fyrir flutningi á vinnustað og frá vinnustað í lok vinnu ef að almenningssamgöngur eru ekki fyrir hendi. Þegar um ferðir er að ræða þar sem leiðsögumaður þarf að gista fjarri heimili sínu skal vinnuveitandi annað hvort sjá leiðsögumanni fyrir flutningi að og frá brottfararstað, eða greiða leiðsögumanni sannanlegan kostnað við flutning, þó að hámarki 2½ startgjald leigubifreiða. Vinnuveitandi sér leiðsögumanni fyrir flutningi að og frá brottfarar- og komustað utan strætisvagnatíma.

4.3. Fjarskipti

Ferðaskrifstofa tryggi að leiðsögumaður hafi aðgang að síma eða fjarskiptataeki í ferðum. Heimilt er að semja um afnot af einkasíma leiðsögumanns í ferðum eftir þörfum hverju sinni.

Sé gert ráð fyrir að leiðsögumaður noti eigin farsíma í langferðum fyrir ferðabþjónustuaðila til að skipuleggja og staðfesta ýmsa þætti ferðarinnar skal gert samkomulagi um það fyrir ferð. Sé ekki samið um greiðslu fyrir slíka notkun er miðað við að slík greiðsla sé að meðaltali kr. 400 fyrir hvern heilan dag. Telji leiðsögumaður að símakostnaður hans vegna ferðarinnar sé hærri skal hann sýna fram á útlagðan kostnað skv. símareikningi. Þann 1. maí 2016 hækkar greiðsla vegna síma í 450 kr og 1. maí 2017 í 500 kr.

Við ökuleiðsögn skal nota handfrjálisan búnað.

5. KAFLI

Fyrirtækjapáttur kjarasamnings

5.1. Markmið

Markmið fyrirtækjapáttar kjarasamnings er að efla samstarf starfsfólks og stjórnenda á vinnustað með það fyrir augum að skapa forsendur fyrir bættum kjörum starfsfólks með aukinni framleiðni.

Markmiðið er að þróa kjarasamninga þannig að þeir nýtist báðum aðilum til aukins ávinnings. M.a. er stefnt að styttri vinnutíma með sömu eða meiri framleiðslu. Við það skal ávallt miðað að skilgreindur ávinningur skiptist milli starfsmanna og fyrirtækis eftir skýrum forsendum.

5.2. Viðræðuheimild

Að jafnaði taki fyrirtækjapáttur til allra starfsmanna sem kjarasamningar hlutaðeigandi félaga taka til. Heimilt er þó að gera sérstaka samninga á einstökum afmörkuðum vinnustöðum, sé um það samkomulag.

Viðræður um fyrirtækjapátt fara fram undir friðarskyldu almennra kjarasamninga og skulu teknar upp með samkomulagi beggja aðila. Þá komi skriflega fram til hverra samningnum sé ætlað að ná.

Þegar viðræður hafa verið ákveðnar er stéttarfélagi og samtökum vinnuveitenda tilkynnt um það. Rétt er báðum aðilum, starfsmönnum og forsvarsmönnum fyrirtækis, að leita

ráðgjafar hjá samningsaðilum. Geta aðilar hvor um sig eða í sameiningu ákveðið að kalla til fulltrúa samningsaðila til ráðuneytis við samningsgerðina, strax eftir að viðræður hafa verið ákveðnar.

5.3. Fulltrúar starfsmanna - forsvar í viðræðum

Trúnaðarmenn stéttarfélags skulu vera í forsvari fyrir starfsmenn í viðræðum við stjórnendur fyrirtækisins. Trúnaðarmanni skal heimilt að láta fara fram kosningu um 2 til 5 menn til viðbótar í samninganefnd eftir fjölda starfsmanna og mynda þeir þá sameiginlega samninganefnd.

Trúnaðarmanni og kjörnum fulltrúum í samninganefnd skal tryggður eðlilegur tími til að sinna undirbúningi og samningsgerð í vinnutíma. Ennfremur skulu þeir njóta sérstakrar verndar í starfi og óheimilt að láta þá gjalda starfa sinna í samninganefnd. Þannig er óheimilt að segja þeim upp störfum vegna starfa þeirra í samninganefnd.

Á vinnustöðum þar sem trúnaðarmenn eru í tveimur stéttarfélögum eða fleiri, skulu þeir koma sameiginlega fram fyrir hönd starfsmanna í þeim tilvikum að fyrirtækjasamningurinn hafi áhrif á stöðu þeirra. Við þessar aðstæður skal þess gætt að fulltrúi fyrir allar hlutaðeigandi starfsgreinar taki þátt í viðræðum og það eins þótt samninganefndin kunni að stækka af þeim sökum.

Þar sem trúnaðarmenn hafa ekki verið skipaðir, getur FL beitt sér fyrir kosningu samninganefndar.

5.4. Upplýsingamiðlun

Áður en gengið er til gerðar fyrirtækjasamnings skulu stjórnendur upplýsa trúnaðarmenn og aðra í samninganefnd um stöðu, framtíðarhorfur og starfsmannastefnu fyrirtækisins.

Trúnaðarmaður á rétt á upplýsingum um launagreiðslur á þeim vinnustað sem hann er fulltrúi fyrir að því marki sem nauðsynlegt er til að framfylgja ákvæðum fyrirtækjasamningsins.

Á gildistíma fyrirtækjasamnings skulu trúnaðarmenn upplýstir um framangreind atriði og áherslur í rekstri tvisvar á ári. Þeir skulu gæta þagmælsku um þessar upplýsingar að því marki sem þær eru ekki til opinberrar umfjöllunar.

5.5. Heimil frávík

Heimilt er með samkomulagi í fyrirtæki, milli starfsmanna og fyrirtækis, að aðlaga ákvæði samningsins þörfum vinnustaðarins með frávikum varðandi eftirgreinda efnisþætti, enda náist samkomulag um endurgjald starfsmanna.

- Fjögurra daga vinnuvika. Heimilt er að ljúka fullum vikulegum vinnuskilum dagvinnu á fjórum virkum dögum þegar lög eða aðrir samningar hamla því ekki.
- Vaktavinna. Heimilt er að semja um að taka upp vaktavinnu með minnst mánaðarfyrirvara. Vaktatímabil standi ekki skemur en einn mánuð í senn.
- Yfirvinnuálag í dagvinnugrunn. Heimilt er að færa hluta yfirvinnuálags í dagvinnugrunn.
- Orlof fyrir yfirvinnu. Heimilt er að semja um að safna saman yfirvinnutímum og taka í stað þeirra orlof í jafn margar klukkustundir á virkum dögum utan háannatíma fyrirtækisins. Yfirvinnutímarnir koma til uppsöfnunar og greiðast síðar í dagvinnu en yfirvinnuálagið er greitt út.
- Neysluhlé. Heimilt er að semja um annað fyrirkomulag neysluhléa en greinir í aðalkjarasamningi.
- Orlof. Heimilt er að ráðstafa hluta orlofs til að draga úr starfsemi eða loka á tilteknum dögum utan annatíma fyrirtækis.
- Afkastahvetjandi launakerfi. Heimilt er að þróa afkastahvetjandi launakerfi án formlegra vinnurannsókna þar sem það þykir henta að mati beggja aðila.
- Tilfærsla fimmtudagsfrídaga. Heimilt er að semja svo um á vinnustað að samningsbundið frí vegna uppstigningardags og sumardagsins fyrsta, sem báðir eru ávallt á fimmtudögum, sé flutt á annan virkan dag, t.d. föstudag eða mánudag, eða tengt annarri frítöku starfsmanna. Ákvörðun um nýjan frídag eða fyrirkomulag frítöku nær til allra hlutaðeigandi starfsmanna og ræðst af vali meirihlutans. Eru þá greidd sömu laun þessa daga og aðra virka daga og starfsmenn halda dagvinnulaunum sínum þegar frí er tekið á hinum nýju frídögum. Ef starfsmenn eru sérstaklega beðnir um að vinna á nýju frídögum er greitt yfirvinnukaup auk dagvinnulauna, nema vaktaákvæði kjarasamninga kveði á um annað. Hafi frídagur ekki verið tekinn við starfslok skal við uppgjör launa greiða hann með 8 dagvinnustundum, m.v. fullt starf.

Frávik frá almennum reglum kjarasamningsins umfram ofangreind mörk eru því aðeins heimil að fyrir liggi samþykki FL og samtaka vinnuveitenda. Í ráðningarsamningi skal taka fram hver hlutur fyrirtækjapáttar samnings er í kjörum starfsmanns.

5.6. Endurgjald starfsmanna

Takist samkomulag um aðlögun ákvæða kjarasamnings að þörfum fyrirtækis eða önnur frávik frá vinnuskipulagi, sem samkomulag hefur verið gert um, skal jafnframt samið um hlutdeild starfsmanna í þeim ávinningi sem fyrirtækið hefur af breytingum.

Hlutur starfsmanna getur komið fram í fækkun vinnustunda án tilsvarendi skerðingar á tekjum, greiðslu fastrar upphæðar á mánuði eða ársfjórðungi, hæfnisálagi, prósentuálagi á laun eða fastri krónutölu á tímakaup eða með öðrum hætti, allt eftir því hvernig um semst. Í samningnum skal þó koma skýrt fram í hverju ávinningur fyrirtækis felst svo og endurgjald til starfsmanna. Hvort tveggja er frávik frá kjarasamningi og getur fallið niður við uppsögn skv. gr. 5.7.

5.7. Gildistaka, gildissvið og gildistími

Samkomulag um fyrirtækjapátt skal vera skriflegt og skal það borið undir alla þá sem samkomulaginu er ætlað að taka til í leynilegri atkvæðagreiðslu sem hlutaðeigandi samninganefnd starfsmanna stendur fyrir. Samkomulag telst samþykkt ef það fær stuðning meirihluta greiddra atkvæða. Hlutaðeigandi stéttarfélag skal ganga úr skugga um að umsamin frávik og endurgjald fyrir þau, heildstætt metið, standist ákvæði laga og kjarasamninga um lágmarkskjör. Hafi ekki komið tilkynning um annað innan fjögurra vikna telst samningurinn samþykktur af beggja hálfu.

Heimilt er að láta fyrirtækjasamning gilda tímabundið til reynslu í allt að þriggja mánuði og ganga þá endanlega frá efni hans í ljósi reynslunnar. Annars skal gildistími ótímabundinn. Að ári liðnu getur hvor aðili farið fram á endurskoðun. Náist ekki samkomulag um breytingar innan tveggja mánaða getur hvor aðili sagt fyrirtækjasamningi lausum með 6 mánaða fyrirvara m.v. mánaðamót. Að þeim tíma liðnum fellur hvort tveggja niður, umsamdar breytingar og hlutdeild starfsmanna í ávinningi. Til að uppsögn sé bindandi þarf hún að hljóta stuðning meirihluta hlutaðeigandi starfsmanna í samskonar atkvæðagreiðslu og viðhöfð var við gildistöku samningsins. Segi vinnuveitandi upp fyrirtækjapátti samnings skulu launahækkanir honum tengdar þó aðeins ganga til baka í þeim mæli sem nemur þeim kostnaðarauka, sem leiðir af upptöku fyrri samningsákvæða.

5.8. Áhrif fyrirtækjasamnings á ráðningarkjör

Breytingar á ráðningarkjörum sem leiða kunna af fyrirtækjasamningi eru bindandi fyrir alla hlutaðeigandi starfsmenn hafi þeir ekki mótmælt formlega gerð samningsins við stjórnendur fyrirtækis og samninganefnd starfsmanna áður en til atkvæðagreiðslu kom.

Ákvæði fyrirtækjasamnings gilda jafnt um þá starfsmenn sem við störf eru þegar samningur er samþykktur skv. ákvæðum þessa kafla sem og þá sem síðar ráðast til starfa, enda hafi þeim verið kynnt efni hans við ráðningu.

5.9. Meðferð ágreinings

Komi upp ágreiningur innan fyrirtækis um skilning eða framkvæmd fyrirtækjasamnings og ekki tekst að leysa hann með viðræðum á milli aðila á vinnustað er starfsmönnum rétt að leita aðstoðar FL eða hlutaðeigandi verslunarmannafélags eða fela þeim málið til úrlausnar.

Náist ekki samkomulag um mat á áhrifum uppsagnar skv. lokamálslið 2. mgr. gr. 5.7. getur hvor aðili skotið honum til úrskurðar óháðs aðila. 65% kostnaðar greiðist af fyrirtæki og 35% af starfsmönnum.

6. KAFLI

Orlof

6.1. Orlof

- 6.1.1. Orlof leiðsögumanna í 1. og 2. flokki er 24 dagar og orlofslaun 10,17%. Orlof leiðsögumanna í 3. flokki er 27 dagar eða 11,59%. og í 4. flokki 28 dagar eða 12,07%.
- 6.1.2. Orlof greiðist á orlofsreikninga leiðsögumanna hjá banka eða sparisjóði. Heimilt er þó að greiða orlof tímabundið ráðinna leiðsögumanna út jafnharðan með launum. Gefi tímabundið ráðinn leiðsögumaður upp orlofsreikning skal greiða orlofslaun inn á hann.
- 6.1.3. Við andlát starfsmanns skal áunnið orlof hans greitt til dánarbús hans með innborgun á launareikning eða með öðrum hætti.

7. KAFLI

Greiðslur launa í veikindatilfellum og slysatryggingar

7.1. Veikindi og slys

Veikindaréttur ótímabundið ráðinna starfsmanna

7.1.1 Veikindaréttur starfsmanna sem ráðnir eru ótímabundið skal taka mið af 5. grein laga nr. 19/1979 um rétt verkafólks til uppsagnarfrests frá störfum og til launa vegna sjúkdóms- og slysaforfalla. Ákvæði þetta skerðir þó ekki betri rétt sem samið er um í ráðningarsamningi. Rétturinn er því með eftirfarandi hætti:

Starfsmaður skal ekki missa neins í launum í tvo daga fyrir hvern unnin mánuð á fyrsta starfsári hjá atvinnurekanda.

Eftir eins árs starf hjá sama atvinnurekanda skal starfsfólk halda launum sínum í veikindum í einn mánuð.

Eftir þriggja ára starf hjá sama atvinnurekanda skal starfsmaður auk þess halda dagvinnulaunum sínum í einn mánuð í viðbót en tvo mánuði eftir fimm ára starf hjá sama atvinnurekanda.

Í öllum tilfellum er miðað við samfelldan starfstíma.

7.1.2 Vinnuslys og atvinnusjúkdómar

Forfallist starfsmaður sem ráðinn er ótímabundinni ráðningu af völdum slyss við vinnuna eða á beinni leið til eða frá vinnu og eins ef starfsmaður veikist af atvinnusjúkdómi, skal hann auk réttar til launa í veikindum halda dagvinnulaunum sínum í þrjú mánuði.

Ofangreindur réttur er sjálfstæður réttur og gengur ekki á veikindarétt starfsmannsins.

7.1.3

Veikindi barna

Fyrstu sex mánuði í starfi hjá vinnuveitanda er foreldri heimilt að verja tveimur dögum fyrir hvern unnin mánuð til aðhlyningar sjúkum börnum sínum undir 13 ára aldri, enda verði ekki annarri umönnun viðkomið. Eftir 6 mánaða starf verður rétturinn 12 dagar á 12 mánaða tímabili. Foreldri heldur dagvinnulaunum sínum, svo og vaktaálagi þar sem það á við. Það er sameiginlegur skilningur aðila, að með foreldri sé einnig átt við fósturforeldri eða forráðamann, sem er framfærandi barns og komi þá í stað foreldris.

Veikindaréttur tímabundið ráðinna starfsmanna

7.1.4 Veikist leiðsögumaður sem ráðinn er tímabundinni ráðningu, eftir að ferð er hafin eða daginn fyrir ferð, skal honum greidd ferðin samkvæmt áætlun allt að 8 dögum, svo og allur kostnaður vegna veikinda hans fjarri heimili.

7.1.5 Fari leiðsögumaður í ferð á vegum sama eða annars aðila á greiðsluskyldu veikinda-tímabili, þá falla niður veikindagreiðslur frá og með þeim tíma.

7.1.6 Veikist leiðsögumaður fyrir ferð sem leiðir til óvinnufærni, skal hann skila inn fullgildu læknisvottorði, skv. ósk vinnuveitanda. Vottorð skal vera frá trúnaðarlækni ef þess er óskað.

7.1.7 Vinnuslys og atvinnusjúkdómar

Forfallist starfsmaður sem ráðinn er tímabundinni ráðningu af völdum slyss við vinnuna og eins ef starfsmaður veikist af atvinnusjúkdómi, skal hann auk réttar til launa í veikindum halda rétti til launa í samræmi við vinnuframlag sitt hjá viðkomandi vinnuveitanda sl. 12 mánuði. Launarétturinn skal við það miðaður að 1800 vinnustundir teljist fullt ársstarf og hlutfall fundið út frá unnum stundum. Hafi starfsmaður þannig unnið 900 stundir sl. 12 mánuði skal hann halda dagvinnulaunum í einn og hálfan mánuð. Launagreiðslur falla niður ef leiðsögumaður tekur að sér vinnu fyrir annan aðila á tímabilinu.

Ofangreindur réttur er sjálfstæður réttur og gengur ekki á veikindarétt starfsmannsins.

7.2. Slysatrygging leiðsögumanna

- 7.2.1. Skýlt er atvinnurekenda að tryggja launafólk það, sem samningur þessi tekur til, fyrir dauða, varanlegri læknisfræðilegri örorku og/eða tímabundinni örorku af völdum slyss við vinnu eða á eðlilegri leið frá heimili til vinnustaðar og frá vinnustað til heimilis. Ef starfsmaður hefur vegna starfs síns viðlegustað utan heimilis, kemur viðlegustaður í stað heimilis, en tryggingin tekur þá einnig til eðlilegra ferða milli heimilis og viðlegustaðar.
- 7.2.2. Vátrygging gildir í ferðum innanlands og utan sem farnar eru á vegum atvinnurekanda.
- 7.2.3. Tryggingin skal ná til slysa, er verða við íþróttaiðkun, keppni og leiki, enda hafi slíkt farið fram á vegum atvinnurekanda eða starfsmannafélags og ætlast sé til þátttöku í slíkri iðkun sem hluti af starfi starfsmanna. Ekki skiptir máli að þessu leyti hvort slysið verður á hefðbundnum vinnutíma eða utan hans. Undanskilin eru slys er verða í hnefaleikum, hvers konar glímu, akstursíþróttum, drekaflugi, svifflugi, teygjustökki, fjallaklifri sem krefst sérstaks búnaðar, bjargsigi, froskköfun og fallhlífastökki.
- 7.2.4. Tryggingin greiðir ekki bætur vegna slyss, sem hlotist hefur af notkun skráningarskyldra vélknúinna ökutækja og er bótaskyld skv. lögboðinni ökutækjetryggingu, hvort heldur ábyrgðartryggingu eða slysatryggingu ökumanns og eiganda skv. umferðarlögum.
- 7.2.5. Tryggingin tekur gildi gagnvart starfsmanni þegar hann hefur störf fyrir atvinnurekanda (fer á launaskrá) og fellur úr gildi þegar hann hættir störfum.
- 7.2.6. Vísitala og vísitölutenging bóta
Vátryggingafjárhæðir miðast við vísitölu neysliverðs til verðtryggingar sem gildir frá 1. febrúar 2008 (282,6 stig) og breytast 1. dag hvers mánaðar í réttu hlutfalli við breytingu vísitölunnar.
Bótafjárhæðir reiknast á grundvelli vátryggingarfjárhæða á slysdegi en breytast með vísitölu neysliverðs til verðtryggingar eins og hér segir:
Bótafjárhæðir breytast í réttu hlutfalli við breytingu vísitölunnar frá slysdegi til uppgjörsdags.
- 7.2.7. Dánarbætur
Valdi slys dauða vátryggðs innan þriggja ára frá slysdegi, greiðast réttthafa dánarbætur að frádregnum þegar útgreiddum bótum fyrir varanlega læknisfræðilega örorku vegna sama slyss.
Dánarbætur verða frá 1. febrúar 2008:
1. Til eftirlifandi maka skulu bætur nema kr. 5.000.000
Með maka er átt við einstakling í hjúskap, staðfestri samvist eða í skráðri óvígðri sambúð með hinum látna.
  2. Til hvers ólöggráða barns sem hinn látni fór með forsjá með eða greiddi meðlag með samkvæmt barnalögum nr. 76/2003 skulu bætur vera jafnháar heildarfjárhæð barnalífeyris skv. almannatryggingalögum hverju sinni, sem það hefði átt rétt til vegna andlátsins til 18 ára aldurs. Um er að ræða eingreiðslubætur. Við útreikning bóta skal miðað við fjárhæð barnalífeyris á dánardegi. Bætur til hvers barns skulu þó aldrei nema lægri fjárhæð en kr. 2.000.000. Skulu bætur til barna greiddar út til þess sem fer með forsjá þeirra eftir andlát vátryggðs. Til hvers ungmennis á aldrinum 18-22 ára, sem áttu sama lögheimili og hinn látni og voru sannanlega á framfærslu hans skulu bætur vera kr. 500.000. Hafi hinn látni verið eini framfærandi barns eða ungmennis hækka bætur um 100%.
  3. Hafi hinn látni sannanlega séð fyrir foreldri eða foreldrum 67 ára eða eldri, skal hið eftirlifandi foreldri eða foreldrar sameiginlega fá bætur er nema kr. 500.000.
  4. Eigi hinn látni ekki maka skv. tölulíð 1. greiðast dánarbætur kr. 500.000. til dánarbús hins látna.
- 7.2.8. Bætur vegna varanlegrar örorku
Bætur vegna varanlegrar örorku greiðast í hlutfalli læknisfræðilegar afleiðingar slyss. Skál varanleg örorka metin til stiga samkvæmt töflu um miskastig, sem gefnar eru út af Örorkunefnd og skal matið miðast við heilsufar tjónþola eins og það er þegar það er orðið stöðugt.
Grunnfjárhæð örorkubóta er kr. 11.400.000. Bætur vegna varanlegrar örorku skulu reiknast þannig að fyrir hvert örorkustig frá 1-25 greiðast kr. 114.000, fyrir hvert örorkustig frá 26-50 greiðast kr. 228.000, fyrir hvert örorkustig frá 50-100 greiðast kr. 456.000. Bætur vegna 100% varanlegrar örorku eru því kr. 31.350.000.
Örorkubætur skulu jafnframt taka mið af aldri tjónþola á slysdegi þannig að bætur lækki um 2% fyrir hvert aldursár eftir 50 ára aldur. Eftir 70 ára aldur lækki bætur um 5% af grunnfjárhæð fyrir hvert aldursár. Aldurstenging örorkubóta skal þó aldrei leiða til meiri skerðingar en 90%.
- 7.2.9. Bætur vegna tímabundinnar örorku
Valdi slys tímabundinni örorku skal trygging greiða dagpeninga í hlutfalli við starfsorkumissinn fjórum vikum frá því slys átti sér stað og þar til starfsmaður verður vinnufær eftir slysið eða þar til örorkumat hefur farið fram, þó ekki lengur en í 37 vikur.

Dagpeningar vegna tímabundinnar örorku eru kr. 25.000 á viku. Ef starfsmaður er vinnufær að hluta greiðast dagpeningar hlutfallslega.

Dagpeningar úr tryggingu greiðast til atvinnurekanda meðan starfsmaður fær greidd laun samkvæmt kjarasamningi eða ráðningarsamningi, en síðan til starfsmanns.

7.2.10. Öllum atvinnurekendum ber að kaupa tryggingu hjá tryggingafélagi með starfsleyfi hér á landi sem fullnægir ofangreindum skilyrðum kjarasamningsins um slysatryggingar.

Að öðru leyti en tiltekið er í þessum kafla samningsins skulu gilda um trygginguna skilmálar viðkomandi tryggingafélags og ákvæði laga um váttryggingarsamninga nr. 30/2004.

Ofangreind ákvæði um slysatryggingar og nýjar bótafjárhæðir taka til slysa sem verða eftir 1. maí 2008.

Bókun um skilmála váttryggingafélaga – Fylgiskjal með samkomulagi um slysatryggingar launafólks

---

Aðildarsamtök ASÍ og SA munu skoða, með þátttöku váttryggingafélaganna, hvort skilmálar sem um váttryggingu þeirra gilda séu í fullu samræmi við samning þennan. Niðurstaða þeirrar skoðunar mun einnig gilda fyrir þennan samning.

7.3. Farangurstrygging

Ferðaskrifstofur skulu á sinn kostnað tryggja nauðsynlegan farangur leiðsögumanna fyrir allt að kr. 250.000.

Tryggingafjárhæðir endurskoðast tvisvar á ári, 1. janúar og 1. júlí og hækki þá sem nemur breytingum á neysluverðsvísitölu.

8. KAFLI

Lífeyrissjóðir, sjúkrasjóður, endurmenntunarsjóður

8.1. Lífeyrissjóður

Starfsmaður greiðir 4% iðgjald til lífeyrissjóðs af öllum launum og vinnuveitandi með sama hætti 8%.

Mótframlag atvinnurekanda í lífeyrissjóð hækkar og verður:

Frá 1. júlí 2016: 8,5%

Frá 1. júlí 2017: 10,0%

Frá 1. júlí 2018: 11,5%

Um ráðstöfun viðbótarframlags fer skv. ákvæði kjarasamnings SA og ASÍ frá 21. janúar 2016.

Greiða skal til Almenna lífeyrissjóðsins, nema um annað sé samið.

Leiðsögumaður getur, óski hann þess, greitt í þann lífeyrissjóð á almenna vinnumarkaðnum sem hann velur til 70 ára aldurs, þó hann hafi hafið töku lífeyris úr öðrum sjóðum. Þetta er þó háð reglum viðkomandi lífeyrissjóðs hverju sinni.

Í þeim tilvikum sem leiðsögumaður leggur til viðbótarframlag í séreignarsjóð greiðir vinnuveitandi framlag á móti með eftirfarandi hætti:

Mótframlag vinnuveitenda nemur 2% gegn 2% framlagi starfsmanns.

8.2. Sjúkrasjóður

Vinnuveitandi skal greiða í sjúkrasjóð Félags leiðsögumanna sem svarar til 1,25% af launum leiðsögumanna. Sjúkrasjóðsiðgjaldinu skal skilað með lífeyrissjóðsgreiðslum.

8.3. Endurmenntunarsjóður

Ferðaskrifstofurnar greiða 0,25% gjald í Endurmenntunarsjóð Félags leiðsögumanna og skal því skilað með lífeyrissjóðsgreiðslum. Iðgjald þetta kemur í stað greiðslu í orlofssjóð Félags leiðsögumanna.

8.4. Innheimta félagsgjalda

Ferðaskrifstofurnar skulu innheimta félagsgjöld fyrir Félag leiðsögumanna. Félagsgjöld miðast við ákveðna hundraðstölu af heildarlaunum og skal skilað með lífeyrissjóðsgreiðslum.

8.5. Starfsendurhæfingarsjóður

Atvinnurekendur greiða 0,13%¹ í Starfsendurhæfingarsjóð vegna fastráðinna leiðsögumanna, sbr. yfirlýsingu ASÍ og SA sem fylgir samningi þessum.

¹ Gjald til VIRK – starfsendurhæfingarsjóðs verður 0,1% á árunum 2016 og 2017.

9. KAFLI

Uppsagnarfrestur

9.1. Uppsagnarfrestur fastráðinna leiðsögumanna

- 9.1.1. Fyrstu tvær vikurnar í starfi er enginn uppsagnarfrestur.
Eftir tveggja vikna samfelldt starf hjá sama atvinnurekanda: 12 almanaksdagar
Eftir 3 mánuði samfelldt í starfi hjá sama atvinnurekanda: 1 mánuður m.v. mánaðamót
Eftir 3 ár samfelldt í starfi hjá sama atvinnurekanda: 3 mánuðir m.v. mánaðamót
Ákvæði greinar 9.1.1. kemur að fullu í stað ákvæða 1. gr. laga nr. 19/1979 um uppsagnarfrest.
Uppsagnarfrestur er gagnkvæmur og allar uppsagnir skulu vera skriflegar.
- 9.1.2. Sé starfsmanni sagt upp, eftir a.m.k. 10 ára samfelldt starf hjá sama fyrirtæki, er uppsagnarfrestur fjórir mánuðir ef starfsmaður er orðinn 55 ára, 5 mánuðir ef hann er orðinn 60 ára og 6 mánuðir þegar hann er orðinn 63 ára. Starfsmaður getur hins vegar sagt upp starfi sínu með þriggja mánaða fyrirvara.

10. KAFLI

Menntunarkröfur

10.1. Menntunarkröfur

Ferðaskrifstofur sem aðilar eru að þessum samningi gera kröfu um að leiðsögumenn hafi lokið leiðsögumannaprófi á Íslandi. Ferðaskrifstofur leitast við að ráða einungis menntaða leiðsögumenn til starfa. Ferðaskrifstofum er heimilt að ráða annað fólk til starfa ef fáanlegir leiðsögumenn uppfylla ekki skilyrði sem krafist er (t.d um tungumálakunnáttu eða nauðsynlega sérþekkingu). Félagar í Félagi leiðsögumanna hafa forgang til vinnu við leiðsögn hjá ferðaskrifstofum sem eru aðilar að samningi þessum og ferðaskrifstofur innan SA og SAF hafa forgang til vinnu félagsmanna innan Félags leiðsögumanna.

11. KAFLI

Meðferð ágreiningsmála

11.1. Meðferð ágreiningsmála

Deilum um kaup og kjör eða hliðstæðum ágreiningi launþega og vinnuveitenda, sem upp kunna að koma á samningstímanum, er hvorum aðila samnings þessa heimilt að vísa til meðferðar fastanefndar heildarsamtakanna áður en gengið verður til félagslegra aðgerða eða dómstóla.

12. KAFLI

Samningsforsendur

Samningur þessi hvílir á sömu forsendum og kjarasamningur Samtaka atvinnulífsins og VR/LÍV og félaga Starfsgreinasambandsins sem undirritaður var þann 29. maí 2015.

13. KAFLI Gildistími

13.1. Samningstími

Samningur þessi frá gildir frá 1. júlí 2015 til 31. desember 2018.

Reykjavík 1. júlí 2015

F.h. Félags leiðsögumanna

F.h. Samtaka atvinnulífsins og
Samtaka ferðaþjónustunnar

Fylgiskjal 1 - launataxtar

Launataxtar				
Mánaðarlaun ótímabundið ráðnir				
	1.maí.15	1.jan.16	1.maí.17	1.maí.18
1. fl.	265.882	282.367	295.073	303.925
2. fl.	275.674	292.766	305.940	315.118
3. fl.	285.186	302.868	316.497	325.991
4. fl.	295.040	313.332	327.432	337.255
Tímabundið ráðnir leiðsögumenn				
	1.maí.15	1.jan.16	1.maí.17	1.maí.18
1. fl.	267.615	284.100	296.806	305.658
2. fl.	277.407	294.499	307.673	316.851
3. fl.	286.919	304.601	318.230	327.724
4. fl.	296.773	315.065	329.165	338.988
Dagvinna tímab. ráðinna (án orlofs)				
1. fl.	1.544	1.639	1.713	1.764
2. fl.	1.601	1.699	1.775	1.828
3. fl.	1.656	1.758	1.836	1.891
4. fl.	1.712	1.818	1.899	1.956
Tímabundið ráðnir- laun frá 1. janúar 2016 með kostnaðargreiðslum				
	1.fl.	2. fl.	3. fl.	4. fl.
mánaðarlaun	284.100	294.499	304.601	315.065
Dagv. án orlof.	1.639	1.699	1.757	1.818
Kostnaðarliðir	220	230	250	260
	1.859	1.929	2.007	2.078
Almenn hækkun 1. janúar 2016 er 6,2%				
Ath að álagsgreiðslur haldast óbreyttar til 1. maí og eru 60%				
Kostnaðarliðir á laun tímabundið ráðinna haldast jafnframt óbreyttar skv kjarasamningi				

Bókanir, yfirlýsingar og fylgiskjöl

Fylgiskjal 2- launapróunartrygging

Launapróunartrygging vegna launabreytinga 1. maí 2015

Frá	Til	Hækkun	Frá	Til	Hækkun
300.000	og lægri	7,2%	530.001	540.000	5,1%
300.001	310.000	7,1%	540.001	550.000	5,0%
310.001	320.000	7,0%	550.001	560.000	4,9%
320.001	330.000	6,9%	560.001	570.000	4,8%
330.001	340.000	6,8%	570.001	580.000	4,7%
340.001	350.000	6,8%	580.001	590.000	4,7%
350.001	360.000	6,7%	590.001	600.000	4,6%
360.001	370.000	6,6%	600.001	610.000	4,5%
370.001	380.000	6,5%	610.001	620.000	4,4%
380.001	390.000	6,4%	620.001	630.000	4,3%
390.001	400.000	6,3%	630.001	640.000	4,2%
400.001	410.000	6,2%	640.001	650.000	4,1%
410.001	420.000	6,1%	650.001	660.000	4,0%
420.001	430.000	6,1%	660.001	670.000	4,0%
430.001	440.000	6,0%	670.001	680.000	3,9%
440.001	450.000	5,9%	680.001	690.000	3,8%
450.001	460.000	5,8%	690.001	700.000	3,7%
460.001	470.000	5,7%	700.001	710.000	3,6%
470.001	480.000	5,6%	710.001	720.000	3,5%
480.001	490.000	5,5%	720.001	730.000	3,4%
490.001	500.000	5,4%	730.001	740.000	3,3%
500.001	510.000	5,4%	740.001	750.000	3,3%
510.001	520.000	5,3%	750.001	og yfir	3,2%
520.001	530.000	5,2%			

Bókun til skýringar á gr. 2.1.1- 2016

Þrátt fyrir ákvæði gr. 2.1.1 um hækkunir 1. janúar 2016 og þrátt fyrir ákvæði bókunar aðila frá 5.5.2011 um almennar launahækkunir, er launagreiðanda heimilt að draga frá umsaminni launahækkun á árinu 2016, ótilkynnta almenna hækkun launa starfsmanna sem framkvæmd hefur verið eftir gildistöku kjarasamninga viðkomandi aðildarsamtaka á árinu 2015 og fram að undirskrift þessa samnings, hafi launagreiðandi framkvæmt slíka hækkun launa gagnvart þorra starfsmanna. Þó skal enginn starfsmaður fá minna en 6,2% launahækkun, að lágmarki kr. 15.000 á mánaðarlaun fyrir dagvinnu, á tímabilinu 2. maí til 31. desember 2015.

Bókun um ráðningarsamninga - 2011

Samstarfsnefnd mun skoða það verkefni að útbúa staðlaða ráðningarsamninga fyrir lausráðna leiðsögumenn og hafa þá eins einfalda og skiljanlega og mögulegt er. Samstarfsnefndin skoðar enn fremur form launaseðla og gerir tillögur um æskilegt innihald þeirra. Stefnt er að því að samstarfsnefndin komi saman í júní og ljúki störfum fyrir 1. júlí.

Bókun um aðstöðu í rútum - 2011

Ferðaskrifstofur muni beina því til rútufyrirtækjanna að setja upp hanka fyrir yfirhöfn leiðsögumanns og lausa spegla fyrir þá sem vilja nota slíkt.

Bókun um gönguleiðsögumenn - 2008

Samningsaðilum er ljóst að starf leiðsögumanna er fjölbreytt og margvíslegt, og að gönguferðir eru algengar í störfum leiðsögumanna. Leiðsögumenn sem hafa sérhæft sig í erfiðum gönguleiðum, s.s. með sérnámi og ganga erfiðari leiðir en almennt gerist, eru þó frekar undir auknu líkamlegu álagi. Það er því eðlilegt að taka tillit til aukins álags, ábyrgðar og búnaðar við ákvörðun launa til gönguleiðsögumanna, í samræmi við viðkomandi ferðir.

Bókun um ökuleiðsögn - 2008

Ferðaskrifstofur ættu að leitast við að skapa eigin reglur um hámarksfjölda farþega í ökuleiðsögn, en miða við að sá fjöldi verði aldrei meiri en 16 í langferðum og 21 í dagsferðum. Skal stærð bifreiða taka mið af fjölda farþega.

Bókun um kostnaðargreiðslur - 2008

Samstarfsnefnd mun skoða hvað liggur til grundvallar aukagreiðslum til lausráðinna leiðsögumanna vegna uppbóta og kostnaðarliða skv. gr. 2.4.4. Skoðað verður hlutfall bóka- og fatakaupa og greiðslna vegna undirbúnings og frágangs vegna ferða í greiðslunni.

Bókun um laun í erlendum gjaldmiðli - 2008

Heimilt er að greiða hluta fastra mánaðarlauna í erlendum gjaldmiðli eða tengja hluta fastra mánaðarlauna við gengi erlends gjaldmiðils með samkomulagi starfsmanns og atvinnurekanda. Miða skal við sölugengi gjaldmiðilsins á þeim degi (samningsdegi) sem samkomulag starfsmanns og atvinnurekanda er gert.

Föst mánaðarlaun skal reikna og setja fram á launaseðli á eftirfarandi hátt:

1. Föst mánaðarlaun í íslenskum krónum á samningsdegi.
2. Til frádráttar kemur sú krónutala sem samkomulag er um að greiða í erlendum gjaldmiðli eða tengja við gengi erlends gjaldmiðils á samningsdegi.
3. Hluti fastra mánaðarlauna sem er greiddur eða tengdur erlendum gjaldmiðli (sbr. lið 2), reiknaður í íslenskum krónum á sölugengi erlenda gjaldmiðilsins þremur viðskiptadögum fyrir útborgunardag.

Samtala 1.-3. getur þó aldrei orðið lægri en sá lágmarkstaxti kjarasamnings sem gildir fyrir viðkomandi starfsgrein.

Samtala 1.-3. myndar stofn til greiðslu opinberra gjalda og iðgjalda skv. kjarasamningi, s.s. í lífeyris-, félags-, sjúkra-, endurhæfingar-, orlofsheimila- og endurmenntunarsjóði.

Starfsmanni og atvinnurekanda er heimilt að semja um að yfirvinna, vaktaálög, bónusar og aðrar greiðslur verði gerðar upp að hluta eða öllu leyti í erlendum gjaldmiðli.

Launahækkningar skulu einungis reiknast á lið 1., þ.e. föst mánaðarlaun í íslenskum krónum.

Starfsmaður getur hvenær sem er óskað eftir uppsögn samkomulagsins. Setji starfsmaður fram slíka ósk skal atvinnurekandi verða við henni frá og með þarnæstu mánaðamótum frá því hún er sett fram. Starfsmaður skal þá fá laun skv. lið 1. með áorðnum breytingum frá þeim degi sem upphaflegt samkomulag var gert.

Starfsmaður og atvinnurekandi skulu gera skriflegt samkomulag um greiðslu launa í erlendum gjaldmiðli eða tengingu launa við erlendan gjaldmiðil, sbr. bókun.

Bókun vegna kvöldmatartíma í langferðum - 2015

Ferðaskipuleggjendur skulu leitast við að ganga frá þannig samningum við hótél og veitingastaði að leiðsögumenn og bílstjórar í langferðum geti snætt kvöldverð án þess að sitja til borðs með farþegum og á styttri tíma en farþegar og gestir almennt. Er þetta gert til að skapa leiðsögumönnum og bílstjórum rými til hvíldar og til að sinna einkaerindum. Undantekning á þessu er þegar sérstaklega er samið við leiðsögumann um að sitja til borðs með farþegum enda er þá greitt fyrir vinnuna sbr. gr. 2.3.5

Bókun varðandi veikindi og slys

Aðilar munu fyrir 1. febrúar 2018 skipa starfshóp sem hefur það hlutverk að endurskoða kafla 7 um veikinda og slysaunarétt í kjarasamningi með það að markmiði að leiðsögumenn njóti sama réttar varðandi þessi atriði og almennt gildir á vinnumarkaði. Jafnframt mun sami hópur endurskoða önnur ákvæði í samningi með tilliti til breyttra aðstæðna í greininni.

Fylgiskjal með samningi um laun í erlendum gjaldmiðli - Samningsform

Fyrirtækið ehf., kt. xxxxxx-xxxx annars vegar og _____ kt. _____ hins vegar, gera með sér svofellt samkomulag um að tengja hluta launa við gengi erlends gjaldmiðils eða greiðslu hluta launa í erlendum gjaldmiðli, á grundvelli ákvæðis kjarasamnings _____ þar um.

Tenging við erlendan gjaldmiðil eða greiðsla í erlendum gjaldmiðli:

- Tenging hluta launa við erlendan gjaldmiðil
 Greiðsla hluta launa í erlendum gjaldmiðli

Gjaldmiðill:

- EUR
 USD
 GBP
 Annar gjaldmiðill, hvaða _____

Hluti fastra launa eða heildarlauna greidd/tengd við erlendan gjaldmiðil:

- Hluti fastra launa greidd/tengd við erlendan gjaldmiðil
 Hluti heildarlauna greidd/tengd við erlendan gjaldmiðil

Hlutfall launa greitt/tengt við erlendan gjaldmiðil:

- 10%
 20%
 30%
 40%
 Annað hlutfall, hvaða _____

Samningur þessi er gerður í tvíriti og skal hvor aðili samningsins halda eintaki.

Dagsetning: _____

F.h. fyrirtækisins

Starfsmaður

BÓKUN um trúnaðarmenn - 2005

Leiðsögumenn hafa ekki fasta starfsstöð, heldur fer vinna þeirra fram í langferðabifreiðum, gönguferðum með ferðamenn o.s.frv. Þá er meirihluti leiðsögumanna ekki í föstu ráðningarsambandi hjá einum ferðapjónustuaðila, heldur vinna að jafnaði hjá fleiri en einum aðila. Það getur því verið vandkvæðum bundið að skipa trúnaðarmenn annars vegar og gera þeim hins vegar kleift að gegna störfum sínum í samræmi við ákvæði laga um stéttarfélög og vinnudeilur nr. 80/1938.

Samningsaðilar eru þó sammála um að virða beri lögbundinn rétt Félags leiðsögumanna til að tilnefna trúnaðarmenn hjá ferðapjónustuaðilum.

Leiðsögumönnum er því heimilt að kjósa einn trúnaðarmann á hverjum vinnustað, þar sem starfa fleiri en 5 leiðsögumenn að jafnaði yfir allt árið. Trúnaðarmaður komi úr hópi fastráðinna leiðsögumanna eða leiðsögumanna sem unnið hafa að meðaltali 50% starf á mánuði síðastliðna 6 mánuði fyrir kosningu. Að kosningu lokinni tilnefnir Félag leiðsögumanna trúnaðarmanninn. Trúnaðarmenn verði eigi kosnir eða tilnefndir til lengri tíma en eins árs í senn. Gera skal ráð fyrir að trúnaðarmenn séu kosnir í febrúar/mars ár hvert, eða áður en sumarvertíð hefst. Þar sem starfsemi ferðaskristofa er með þeim hætti að leiðsögumenn eru ekki í starfi allt árið, þá er heimilt að kjósa trúnaðarmann úr hópi leiðsögumanna yfir háannatíma. Kjósa skal leiðsögumann sem fyrirsjáanlegt er að starfi a.m.k. í 50% starfi að meðaltali á mánuði allt tímabilið.

Það er skilningur beggja aðila að trúnaðarmannsstaða veiti lausráðnum leiðsögumönnum ekki forgang til verkefna á vegum ferðaskrifstofunnar.

BÓKUN um gistingu – 2005, viðbót 2008

Í hótelferð er æskilegt að til boða standi einstaklingsherbergi, með uppáþúnu rúmi, opnanlegum glugga, læsanlegri hurð og ásættanlegri snyrtiaðstöðu. Leitast skal við að gefa leiðsögumanni upplýsingar um gistingu og fæði í ferðinni fyrir brottför. Sé aðbúnaður ekki í samræmi við uppgefnar upplýsingar eða það sem umsamið er milli leiðsögumanns og ferðaskrifstofu skuldbindur leiðsögumaður sig til að láta ferðaskrifstofu vita án tafar. Mun þá ferðaskrifstofan gera það sem í hennar valdi stendur til að bæta úr aðbúnaði eða leysa málið á annan hátt.

Ábendingar um laka gistaðstöðu í ferðum leiðsögumanna um landið eru sendar til samstarfsnefndar, sem heldur utan um slík tilvik og metur umfang og eðli vandamálsins. Samstarfsnefndin getur komið með tillögur til úrbóta, telji hún tilefni til þess.

BÓKUN um samstarfsnefnd

Starfrækt verði samstarfsnefnd Félags leiðsögumanna og Samtaka ferðaþjónustunnar (SAF) í þeim tilgangi að efla samvinnu þessara aðila og bæta þjónustu við ferðamenn.

Samningsaðilar munu hvor um sig skipa tvo menn í samstarfsnefndina. Nefndin er skipuð til tveggja ára í senn, og nefndin kýs sér formann og varaformann til eins árs í senn þannig að hvor aðili sinni formennsku og varaformennsku til skiptis. Nefndin kemur saman til funda skv. boðun formanns eða varaformanns og hvenær sem annar hvor samningsaðila vísar máli til nefndarinnar.

Nánara hlutverk nefndarinnar er að efla samstarf aðilanna, ræða þau mál er varða samningsaðila og leita leiða til að leysa úr ágreiningi sem upp kann að koma. Allar niðurstöður nefndarinnar skulu skráðar og sendar samningsaðilum.

BÓKUN um störf leiðsögumanna

Ef verulegar aðfinnslur berast vegna starfa leiðsögumanna, skal viðkomandi ferðaskrifstofa leitast við að leysa málið við starfsmanninn, en ella tilkynna stjórn FI það skriflega ásamt öllum gögnum í málinu. Skal það vera trúnaðarmál milli viðkomandi ferðaskrifstofu, leiðsögumanns og stjórnar FI.

BÓKUN um öryggismál farartækja

Samningsaðilum er ljóst að það er sameiginlegt hagsmunarmál leiðsögumanna og ferðaskrifa að farartæki þau, sem notuð eru í ferðir, uppfylli þær öryggisreglur sem í gildi eru á hverjum tíma. Ferðaskrifstofur leitast við að tryggja að sjúkrakassar séu í rútum og leiðsögumenn sjá um að halda skyndihjálparréttindum í gildi. Leggja skal áherslu á að farþegar nýti þau öryggistæki sem til staðar eru, s.s. öryggisbelti í rútum. Mikilvægt er að leiðsögumenn geri ferðaskrifstofum viðvart, án ástæðulausrar tafar, ef þeim þykir aðbúnaður og öryggi aðfinnsluvert.

Leitast skal við að hafa lausa baksýnisspeglar í rútum fyrir leiðsögumenn og hafa vinnuáðstöðu góða.

BÓKUN um tryggingar og leyfi

Ferðaskrifstofur og leiðsögumenn munu sameiginlega stuðla að því að aðeins verði skipt við þá aðila í ferðaþjónustu sem hafa fullnægjandi tryggingar gagnvart farþegum og lögboðin leyfi til rekstrar.

BÓKUN um endurmenntun

Samningsaðilar eru sammála um mikilvægi þess að bæta endur- og símenntun leiðsögumanna. Til að treysta samstarf ferðaskrifstofa og leiðsögumanna mun SAF tilnefna tvo af fimm stjórnarmönnum Endurmenntunarstjóð Félags leiðsögumanna.

Starfslýsing leiðsögumanna

1. Markmið

Sérhver leiðsögumaður skal leitast við að veita viðskiptavinum góða þjónustu og gera hverja ferð áhugaverða og skemmtilega. Hann skal tryggja eins og hægt er að farþegar heimsæki þá stað, sem tilgreindir eru í ferðalýsingu og að þeir fái þá þjónustu sem þar er um getið, enda er það á hans ábyrgð á að ferð sé farin eins og skilgreint er í ferðagögnum.

2. Kröfur

Ferðaskrifstofa gerir kröfur um almennt leiðsögumannapróf. Leiðsögumaður skal hafa sótt námskeið í skyndihjálpi. Í sérfræðiferðum skal leiðsögumaður hafa sérþekkingu á viðkomandi sviði. Ökuleiðsögumaður skal hafa tilskilin ökuréttindi til aksturs hópferðabifreiða. Æskilegt er ökuleiðsögumenn og leiðsögumenn í lengri ferðum hafi 3-4 sumra starfsreynslu í leiðsögustörfum.

Gert er ráð fyrir að ferðaskrifstofa geri greinargóða ferðaáætlun. Fyrir lengri ferðir fylgja henni farþegalistar og þjónustubeiðnir. Leiðsögumaður fær þessi gögn í hendur áður en ferð hefst og ber honum að kynna sér þau vel.

3. Tengsl

Leiðsögumaður skal hafa einn eða fleiri tengiliði hjá ferðaskrifstofu. Nöfn tengiliða og símanúmer þeirra skulu koma fram í ferðagögnum. Leiðsögumaður hefur samráð við tengiliði vegna eftirfarandi verkefna:

- Afhendingu þjónustubeiðna farþega áður en lagt er af stað í ferð.
- Vegna breytinga sem nauðsynlega þarf að gera á ferð.
- Ef misbrestur verður á aðkeypri þjónustu svo sem og gistingu, mat eða afþreyingu.
- Ef öryggismálum er ábótavant að mati leiðsögumanns eins og í flutningstæki (rútu, bát, flugvél) eða viðvíkjandi þeirri afþreyingu sem er innifalin í ferð.
- Vegna óvæntra atvika sem upp koma, eftir því sem við á.
- Vegna frágangs í lok ferðar.

Leiðsögumaður skal hafa samráð við hópstjóra "tourmanager" eða "tourleader" eftir því sem ástæða er til sé hann með í ferð.

4. Fagleg ábyrgð og stjórnun ferðar.

Leiðsögumaður ber ábyrgð á:

- Að leiðsögn sé í samræmi við gæðaviðmiðun ferðaskrifstofu, bæði hvað varðar framsetningu og innihald.
- Að í ferð sé farið eftir fyrirmælum ferðaskrifstofu. Hér er m.a. átt við hvenær lagt er af stað og hvenær komið í náttstað, ferðaleið, ferðahraða, ýmis öryggisatriði á ferð og eins á þeim stöðum sem heimsóttir eru.
- Að tekið sé tillit til menningarlegs bakgrunns viðskiptavina svo sem menntunar, þjóðernis, starfa o.þ.h.
- Að viðskiptavinum sé gerð grein fyrir þeim reglum sem gilda á meðan á ferð stendur.
- Að viðskiptavinum sé kunnugt um eigin ábyrgð þegar þeir fara í ferðir, sem ekki eru innfaldar í ferð þeirri sem leiðsögumaður ber ábyrgð á..
- Ef eitthvað óvænt kemur uppá og ekki næst í tengilið, þá verði leitast við að tryggja hag ferðaskrifstofu og viðskiptavina.
- Stjórnun ferðar er á hendi leiðsögumanns. Bílstjóri, hópstjórar og starfsmenn sem koma frá erlendri ferðaskrifstofu (tourmanager, tourleader) verða að hlíta fyrirmælum leiðsögumanns, nema um annað sé samið.

5. Helstu verkefni

- Almennt er gert ráð fyrir að ferðaskrifstofa sendi leiðsögumanni gögn um lengri ferðir í tölvupósti eða á annan hátt ekki síðar en fimm dögum áður en ferð hefst. Leiðsögumanni ber að kynna sér og fara vandlega yfir gögnin, ganga úr skugga um að ekkert vanti s.s. og þjónustubeiðnir, farþegalista, upplýsingar um farþega o.þ.h. Leiðsögumaður sækir þjónustubeiðnir o.fl. gögn á ferðaskrifstofu fyrir ferð.
- Leiðsögumaður skal mæta á brottfarastað ekki síðar en 15 mínútum áður en ferð hefst eða vel tímanlega, einkum þegar þarf að safna saman farþegum frá fleiri en einum stað, t.d. ef þeir búa á fleiri en einum gististað.
- Leiðsögumaður skal haga ferð í samræmi við leiðarlýsingu frá ferðaskrifstofu. Hann skal sjá um að sækja farþega og skila þeim að ferð lokinni.
- Ökuleiðsögumaður skal jafnframt annast akstur í ferð, ganga úr skugga um að bíll sé með tilskilin leyfi til farþegaaksturs og gæta þess að bifreiðin sé tæknilega í góðu lagi og hrein.

- e. Að ferð lokinni skal leiðsögumaður skal afhenda tenglilið skjöl vegna ferðarinnar og gefa stutta skriflega skýrslu um gang ferðar sé þess óskað. Í skýrslu komi m.a. fram: nafn hóps, fjöldi ferðamanna, ferðatími, brottfartími og staður, skráningarnúmer bíls, nafn bílstjóra auk helstu áningarstaða. Ef aðkeyptri þjónustu hefur verið ábótavant skal sérstaklega greint frá því.

---

6. Önnur verkefni

Í ferð sinnir leiðsögumaður öðrum störfum eftir beiðni ferðaskrifstofu og samkomulagi þar um.